Tersløse5. Juli 1582.

Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun beder om Meddelelse om, hvordan det gaar med Søsterens Sygdom, og raader hende til ikke at faste saa længe om Morgenen; hun vil rejse til Basnæs ; hun spørger, hvordan det gaar med Kristoffers Sag.

Mynn aller kierriste søster, gudt werre allttidt med dig, och hannd haffue dig i sinn nadige beuarinng, att du matt lennge leffue y gudz qudz (!) frøctt med møgenn lanngwarenndis helbred och wellfiertt, dett will jeg saa throligenn ønnske dig som mig sellff. Jeg tacker dig saa wenligen och ganndze giernne for alltt søsterlig beuist och møgett hullhed och erre och quott, som du mig allttid v saa mannge made gjortt och beuist haffuer, thacker jeg dig i synndelighed for dett møgnne erre och guode, du beuiste mig nu y Købennhaffnn, och for du for saa rettelig well med mig, nu jeg war huos dig, huis du skall alle minne dage finde mig for dinn hulle søster, ganndze guoduilig thill att forskylle och forthienne aff formuenn y alle di made, jeg wed att giørre, der du kannd haffue erre, thienniste och guott aff, som iieg dig dis plitig er, och du jcke skall haffue thuill paa mig, saa lennge jeg leffuer. Minn aller kierriste søster, er min gandze wennlige bønn thill dig, att du nu willtt lade mig wide, huor dett begiffuer sig med din sygdom, gud for sin kierre sønns skylld wnnde mig quode thinder fraa dig och wnnde mig allttid att hiørre, att dig maa lide well, daa wed gud, att dett skall werre mig saa kiertt som mynn egenn wellfiertt. Mynn hierrtte syster, beder jeg dig paa dett wennligste, att du willtt jcke faste saa lennge om morgennen, som du pieer att giørre, menns du wille ede, første klocken er ny eller thi, du kannd ycke thro, som dett suarer ¹ dig, att du faster saa lennge. Och atker s. 349ieg mig med gudz hiellp thill Basnnes paa løffuerdag ¹, saa skall jeg kome thill dig, dett aller første mig muligtt er. Mynn hiertte søster, lad mig nu wist wide, huor du erst nu thill pas, gud allmegttiste størcke dig mett sin hillig anndz nade och wnnde dig snnartt nadeligen och well att kome thill dinn helbed (!) igen och wnnde mig aller att saffnne min kierre broder och dig, saa lennge som ieg skall leffue. Jeg will nu jcke lennger bemøde dig med denne min wellmenntte skriffuellse och will nu inndett forbide mig ymod dig, menns saa lennge ieg lefíuer, skalltt du finde mig i all hullhed, som deg bigr att finnde dinn hulle søster, ganndze guodvilig thill att giørre aff formuenn huis ieg wed, dig kiertt er, och du kanndt werre thienntt med. Och will hermed nu och allttid haffue dig gud allmegttiste beffalenndis, hannd beuare dig lennge sund. Jeg ønnsker min kierre broder och dig allttid mannge guode netter och alltt, huis i kannd haffue glede och guott aff. Maa jeg bede dig, att du willtt haffue denn wmage och sige dinne jomfruer mange guode netter paa mynne wenne. Dattum Thersløsze denn 5. dag julius anno dominj 1582.

Kierstenn Bøller.

Mynn hiertte søster, willtt du haffue denn wmage och biide mig thill, om dett gick mett min broders saa thill lanndzthinng, som hann wille haffue, och huor snnartt hann actter sig thill Laland, gud allmegttiste wnnde ham well att kome thill enn guod ennde med sin sag der ², och wnnde hannem att giørre enn løckelig och enn guod rese, och hann sennde ham snnartt sund och gllad och helbred hiem thill dig ygen.

s. 350M. a. k. s. ¹, yeg beder deg paa tthett aler venlygestte, ad du veltt nu lade meg vyde, hor deg lyder, gud ffor syn kere sønskyl vne meg gode ttyner ffra deg, och blyuer yeg ecke vell ttellffres, ffør yeg ved, hor deg lyder. Gud sttørke deg mett syn helyg ans node och vne meg alryg ad sane deg och myn gode broder Kresttoffer, saa lenge som yeg skall leue. Nu gud ffader och søn och den helyg an beffaler yeg myn kere broder och deg nu och ttell euyg ttyd mett eders ganeske hus.

Udskrift: Mynn aller kierriste søster fru Biertthe Chrestoffer Giøis thill Gundersløffhollem gandze hulligenn thill skreffuett.

Basnæs28. August 1582. Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun beklager, at Søsteren er svag, og beder om Underretning om, hvordan hun har det; hun skal til Peder Billes Bryllup og vil først komme til Gunderslev; hun havde helst været fri for at komme til dette Bryllup, men kan nu ikke undslaa sig.

Mynn allerkieriste syster, gud werre altiid med thiig, hand haffue thiig y synn gudomelig nadig beuarring, att thu maatt lenge leffue y guds frychtt med ald languarendis helbred oc welferd, baade till sell oc liiff, dett will jeg saa troligenn ynske oc bede aff gud som for mig selff. Jeg tacker thijg, mynn allerkieriste syster, paa thett allerwenligste saa høiligenn oc gandsk giernne for ald systerlig beuist oc megid huldhed, ære oc gott, som thu mig altid y saa mange maade gjortt oc beuist haffuer, hues du skaltt alle mynne dage finnde mig for thinn hulde syster gandske guoduilliig till att forskylle oc fortiene aff s. 351formuenn y alle the maade, jeg wed att giøre, thett thiig kiertt oc till williig oc guode kand werre. Mynn hiertte kiere syster, jeg kand icke skriffue, saa rett fast som mig forlengis effter mynn kierre broder oc thiigh, jeg will ynske, att gud wille føie tidenn, att wij motte snartt finndis sunde med glede oc y guds frychtt. Oc formercker jeg y thinn skriffuelsze, som du sidst skreffst mig till, att thu est nogid suagh, sa beder jeg thijg paa thett wenligste, mynn hiertte syster, att thu wiltt haffue thenn wmag oc lade mig wiide, huor thiig lider, gud almechtigste beuar mynn kiere broder oc thig nadelig oc well fraa altt onntt, hand vnde mig altid att spøre guode tiender till ether, att ether maa lide well, da wed gud, thett er mig saa kiertt som mynn egenn welferdt. Mynn hiertte syster, jeg will thiig wennligen icke forholle, att jeg ygor bekom Peder Billiis brøllupsbreff ¹, saa achter jeg mig med guds hielp till samme brøllup, oc will jeg med guds hielp paa mandag eller tiisdag ² kome till Gundersløff till mynn kiere broder oc thiig, thi jeg saa rett fast forlengis effter ether. Jeg will, mynn hiertte syster, nu icke lenger wmage thiig med thenne mynn welmenthe skriffuelsze, oc will nu jntid forbyde mig jmod thiig, mens thu skaltt alle mynne dage finde mig y ald huldhed, som thiig bør att finnde thinn hulde syster, gandske guoduilig till att giøre aff formuenn, hues jeg wed, thijg kiertt er, oc thu kand werre thienntt med. Oc will hermed nu oc altid haffue thiig gud almechtigste befallendis saa trolliig som mig selff, hand beuare thiig lenge sundt. Jeg ynsker mynn kijere broder oc thijg altid mange guode natter med altt, hues ether kiertt er. Maa jeg bede thiig, att thu wiltt haffue thennd wmagh oc sige thinne jomfruer mange s. 352guode natter paa mynne wegne. Datum Bassnes thennd 28. agusti anno 1582.

Kierstinne Bøller.

Myn hertte aler kerstte søstter ¹, den almettestte gud vere alttyd hos myn kere broder och deg mett syn helyg ans node och spare och bevare eder lenge nodelygen och vell, bode ttell sell och lyff mett eders ganeske hus mett syn velsenelse och benedydelse, och han vne meg alryg ad sane eder, saa lenge som yeg skall leue. M. h. a. k. søstter, var meg satt ffor vestt, ad Per Byles brylop vor opsett ttell den søndag nestt ffor santte Mekels dag, och var yeg rett glad der ttell, dy yeg hade da vered vnskyled ad vered derffra, dy Yøren Daas datters brylop skall vere paa same dag ², mens y yaffttes feck yeg brylopsbreff, och skall tthett vere nu paa søndag otte dage, saa haver yeg ffaatt saa sttor bøn, ad yeg skall kome dyd, saa atter yeg mett gus help paa mandag eler och paa ttysdag ad kome ttell myn kere broder och deg, endog y kan yntted haue der aff vden vmage, och atter yeg saa nestt gus help ad ffare ttell same brylop, gud vne meg mett altt mett ffolck ad gøre en løkelyg och en god rese, och gud almettestte sene vos ale sune och glade hem y mett hus ygen ffor syn kere sønskyl, och gud vne meg ad ffyne myn kere broder och deg sun och glad. M. h. a. k. s., gud ffader och søn och den helygan beffaler yeg myn kere broder och deg nu och ttell euyg ttyd etc. M. h. s., yeg er saa red, ad m. k. broder och du vele snartt ttel Yølen, gud vne meg den glede, ad y vyle blyue her y laned y vyntter, da ved gud, tthett vor meg en sttor glede.

s. 353Udskrift: Mynn allerkieriste syster fru Biritte Christoffer Giøis till Gundersløffholm gandske kierligen tilskreffuitt 1 .

Basnæs4. og 5. Oktober 1582. Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun takker Birgitte for hendes og Kristoffers Besøg, før de drog fra Landet; hun sender en Tjener med nogle af de Klenodier, hun har laant af forskellige Adelsdamer til Dorte Daas Bryllup og beder Søsteren være hende behjælpelig med at befordre dem videre; hun takker Søsteren for hendes Skrivelse fra Odense og for de tilsendte Spegelaks.

Mynn allerkieriste syster, gud almechtigst werre altid med dig, hand haffue diig y synn gudommelig, nadig beuaring, att du mott lenge leffue y guds frychtt med megenn languarendis helbred oc welferd, bode till sell oc liff. Jeg tacker thiig, mynn allerkieriste syster, paa thett allerwennligste saa høiligen oc gandsk giernne for ald systerlig beuist oc megid huldhed, ærre oc gott, som jeg altid y saa mange made aff dig beffunnditt haffuer, hues du skaltt alle minne dage finnde myg for dinn hulde syster, gandsk guoduilig till att forskylle oc fortenne aff formuenn y alle de maade, jeg wed dig kiertt er, oc du kand werre tienntt med, som jeg dig des plichtig er, oc du icke skaltt haffue tuill paa, saa lennge jeg leffuer. Mynn allerkieriste syster, tacker jeg diig y synderlighedt for denn suore wmag, mynn kierre broder oc du y wor her huos mig, før y drog aff landditt, gud worde ether guod, thett wor enn stuor fromhed aff ether. Saa kand jeg icke skriffue, saa rett fast som mig forlengis effter ether, saa beder jeg dig paa thett alleruenligste, mynn hiertte syster, att du nu med thette mitt bud wille lade mig wide, huor mynn kiere broder oc dig oc dinne jomfruer lider, oc huor y haffuer werid till pas, sidenn y drog s. 354her fraa landitt. Gud almechtigste wnde mig altid att høre, att ether maa lide well, da wed gud, att ethers sundhedt er mig saa kiert aff ald mytt hiertte som mynn egenn welferd. Mynn allerkieriste syster, jeg will dig wennligen icke forholde, att jeg haffuer nu send thenne mynn tienner offuer till Judland med nogen aff di clenodium, som jeg hade laantt till att smycke Jørenn Daais datter medt 1 . Saa beder jeg dig, mynn allerkieriste syster, paa thett alleruennligste, att du wiltt haffue denn vmag oc forschicke mig somme aff samme clennodium, oc sennder jeg dig enn sedell paa, huem di tilhører, oc wille jeg, att thenne mynn tienner schulle drage till Woossborig till fru Mette Peder Oxis oc till fru Biritte Rossennspar ² oc antuorde dem deris halssbonnd oc smycke, oc beder jeg dig, mynn allerkieriste syster, oc for altt thett guode, jeg troer dig till, att du wiltt annamme disse andre clennodium till dig, oc du wiltt haffue denn wmag oc forschike mig dem till di andre fruer, som dennom tilhører, att jeg kunde bekomme enn sedell fraa huer aff dem, om di icke wille schriffue meer, nu med thenne mynn tienner, att di haffuer annamidt derris clennodium jgenn, gud almechtigst wnnde mig, att huer motte well bekomme sitt jgenn, jeg bliffuer icke well tilfridz før. Mynn allerkieriste syster, sennder jeg diig oc dinne clennodium jgenn nu med thenne mynn tienner oc betacker dig paa thett alleruenligste, bode for dem oc for altt gott, oc er dem gud skie loff jnntid bleffuenn att skade, gud giffue, jeg hade nogensinde nogid, ther du wiltt haffue, da skalthu were thett saa raadegtt, som thett kunde werre ditt eigedt. Jeg will, mynn allerkieriste syster, nu icke lenger bemøie dig med thenne mynn welmentte schriffuelsze oc will nu jntid forbyde s. 355mig jmod thiig, mens du skaltt alle mynne dage finnde mig y ald huldhed, som dig bør att finnde dinn hulde syster, gandsk guoduilig till att giøre aff formuenn, hues jeg wed, dig kier er, oc du kand were tienntt med. Oc will hermed nu oc altid haffue diig gud almechtigste beffalenndis, hand beuare dig lenge sundt. Jeg ynsker mynn kiere broder oc dig altid mange guode natter. Maa jeg bede diig, att du wiltt haffue denn wmag oc sigge dinne jomfruer mange guode natter paa minne wegnne. Datum Bassnnes thend 4. octobris anno 1582.

Kierstinn Bøller.

Mynn allerkieriste syster, beder jeg thiig paa thett alleruennligste, att du wille well giøre oc bede mynn kiere broder, om hand will lonne denne mynn tienner enn wogn henn paa weyenn, saa skall Rassmus Ibszenn y Mordop sidenn forschike hannom fremdellis ad weyenn till Wossborg, thi jeg saa gierne wille haffue hannom hastig affsted, oc haffuer fru Mette oc fru Biritte schreffuitt mig till till (!), att dj motte nu bekomme deris clennodium jgenn med thett første, thi dj haffuer lantt thett henn till att smycke jomfru Mette Wognsplid med ¹, oc thett er nu stackid, till brøllupid schall werre, att du wille derfor giøre som mynn guode, hulde syster oc flij mig mynn karll hastig affsted. Nu gud werre altid med dig, mynn hiertte syster etc.

Myn ² hertt aler kerstte søstter, den almettestte here och gud vere euyg och alttyd hos myn kere broder och deg, och han lade syn helyg engle bevare eder y ale yere vege y dene ffarlyge ttyd ffra altt tthett, som eder s. 356kan vere skadelygett, bode ttell sell och lyff, och gud almettestte lade eder lenge leue vdy gus ffrøtt mett all langvarenes helbre och velffartt, tthett vel yeg saa ttrolygen ønske och bede aff gud som ffor meg sell. M. h. a. k. s., bekom yeg dyn gode skryulse, som du skrestt meg ttell ffra Odensø, och kan yeg ecke skryue, saa kertt som tthett er meg, ad yeg hør y dyn gode skryvelse, ad myn k. broder och du kamstt saa vell ouer, gud ffor syn kere sønskyll bevare eder y ale yere vege, och han sene yer gla och helbre hyd ttell laned ygen. Yeg kan ecke skryve, saa rett ffastt som meg fforlenges aff altt mett hertte efftter myn kere broder och deg, gud vne vos ad ffynes mett glede och y gus ffrøtt, nor han vell fføge ttyden, och beder yeg deg paa tthett aler venlygestte, ad du veltt nu byde meg ttell mett dene myn ttener, hor myn kere broder och deg och dyne yomffror lyder, gud ffor syn kere sønskyl vne meg alttyd ad høre, ad eder mo ale lyde vell, da ved gud, ad eders sunhed er meg ker aff altt mett hertte. M. h. a. k. søstter, sener yeg deg nu dyne smøke och dett arembon ygen och bettaker yeg deg, m. h. a. k. søstter, paa tthett aler venlygestte, bode ffor tthett och ffor altt gott, och er tthett gud ske euyg loff yntted bleued ad skade, och beder yeg deg, m. h.

a, k, s., ad du veltt gøre som myn gode, hule søstter o[ch] haue den ymage och fforskecke Karen Per Moks 1 hynes halsbon och ij smøke, och du veltt och haue den vmage och vere vbesuered v och fforskecke Karen Henreck Lølces ² hynes halsbon, som leger y en eske, och Hylebore Daa ³ syne smøke, som leger y dette fformaled skryn, och sttor deres naun skreued paa hers s. 357yser, och ad dett bod motte begere ven seder ¹ aff huer, ad dy hade anamed deres klenodo. M. a. k. søstter, gør nu hery, som myn gode ttro er ttell deg, du gør meg saa sttor en ttenestte hermed, gud almettestte vne meg, ad huer motte nu vell bekome deres klenodom ygen, yeg blyuer ecke vell ttell ffres ffør, och hauer yeg gyved dene myn ttener beffalneg paa, ad han skall draue ttell Ousbore ² mett Mette Per Oxes halsbon och Berette Prebern Gylenstternes halsbon och smøke, och mo han huerken spare natt eler dag, dy Mette er saa hartt begerenes, ad hon kan ffaa tthett ttylyge nok ygen ttell yomffro Mette Vonsplys brylop, yeg' vyle som gud ecke ffor en sttor tteng aned, en hon skule vo ffaa tthett ttylvge nok. Och vor tthett ett rett smott, løsttytt brylop paa Snedege³, och geck rett vell tell mett altteng, gud ske loff. M. h. a. k. søstter, fforttenck meg ecke ffor gud skyll, ffor yeg byr saa drysttett ouer deg och gør deg saa møgen vmage mett myn besttelneg, gud gyue, yeg kune nogesyne ttene deg ygen, da ved gud, ad yeg vel ale myne dage ffynes dyn hule søstter, mer en velyg. Nu gud ffader och son och den helygan beffaler yeg myn kere broder och deg nu och ttell euvg ttyd mett eders ganske hus och altt, hues eder kertt er etc.

Kerstten Bøler.

Myn hertt aler kerstte søstter, rett som mett breff vor ttellskreued, da bekom yeg dyn gode skryulse mett Las Krog och derhos tto skøne spegelaxe, som myn kere broder och du hauer sentt meg och begaued meg med.

Gud vere eder bode god bode ffor den velgerneg och s. 358ffor altt tthett møgene ere och gode, y altty bevyser meg, gud gyue, yeg vestte tthett y nogen mode ad fforskyle, da ved gud, ad velen skall vere god, och bettaker yeg myn kere broder och deg paa tthett aler venlygestte, bode ffor dem och ffor altt gott, yeg skamer meg ved, ad y gøre meg alttyd saa møged ere och gott, och yeg kan yntted gott gøre eder ygen, mens gud skall beløne eder tthett altt samens, och kan yeg ecke skryue, saa ker som dyn gode skryulse er meg komen, ad yeg hør, gud ske loff, ad myn kere broder och deg och dyne yomffror lyder vell, gud ffor syn kere sønskyl spare och bevare eder ffremdeles nodelygen och vell, bode ttell sell och lyff. Nu gud ffader och søn och den helygan beffaler yeg myn kere broder och deg nu och ttell euygttyd, och ønsker yeg eder alttyd mange cm gode netter och altt, hues y kan haue glede och gott aff. Dattom Basttnes ffredagen nestt efftter santte Mekels dag or etc. 1582.

Kerstten Bøler.

Udskrift: ¹ Mynn allerkieriste syster fru Birritte Christoffer Giøis till Gundersløffholm gandsk wenligen tilschreffuitt.

Basnæs17. Oktober 1582.

Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun beder hende, naar hende stedes Bud, at meddele, hvordan hun og Kristoffer har det; om nogle Livstykker, hun har bestilt i Køben havn til Birgitte; hun takker for de tilsendte Spe gelaks og røgede Sild; hun beder Søsteren hos Jakob Høgs Hustru at skaffe noget Messing traad til en Hue; hun haaber, at Søsteren har modtaget de tilsendte Klenodier.

Mynn allerkieriste syster, gud almechtigst were altid med thiig, hand haffue dig y sinn gudomelig, nadig beuaring, s. 359att du mott lenge leffue y guds frychtt med megenn languarrendis helbred oc welferd bode till sell oc liff, thett well jeg saa trolig ynnske oc bede gud om som for mig selff. Jeg tacker diig, mynn allerkieriste syster, paa thett wennligste saa høiligen oc gandsk giernne for ald systerlig beuist oc megiid huldhed, ærre oc gott, som jeg altid y saa mange maade aff thijg beffunditt haffuer, hues du skaltt alle mynne dage finnde mig for dinn hulde syster gandsk quoduilig till att forskylle och fortienne aff formuenn y alle de made, jeg wed diig kiertt oc till willig oc guode kand werre, som jeg dig des plichtig er, oc du icke skaltt haffue tuill paa, saa lenge jeg leffuer. Mynn allerkierriste syster, jeg kand icke schriffue, saa rett fast som mig forlengis effter mynn kiere broder oc thiig, jeg will ynske, att gud will føie tidenn, att wij maa snartt findis sunde, med giede oc y guds frychtt. OG beder jeg dig paa thett wennligste, att nar diig stedis bud, att du daa altid wiltt lade mig wide, huor mynn kiere broder oc du oc dynne jomfruer lider, gud almectigste wnde mig altid att høre, att ether maa alle lide well, da wed gud, att ethers sundhed er mig kiertt aff ald mitt hiertte. Mynn allerkieriste syster, jeg will diig wennligen icke forholde, att jeg haffuer thuende gannge hafftt mitt bud y Kiøbindhaffnn huos Gempelins ¹ quinde om dinne liffstycke, da bliffuer thett første liffstycke icke ferdiig førend paa søndag nu først komennndis ², oc haffuer jeg send Karenn y mynn sallig faders gord ³ dj vj daller, som du sende mig till same liffstycke, paa thet att nar nogen aff dem bliffuer ferdig, att hunn da wille annamme dem strax, att hunn icke skall selle dem henn, oc haffuer jeg s. 360schreffuid hinde till, att hunn skall faa hinnde pengenne med forordt, att ther som dj icke er y thett sind ¹, du wiltt haffue dem, da skall hunn annamme dem till siig jgienn, saa jeg skall well flij diig samme liffstycke y thett sind, mynne er y. Myn allerkieriste syster, jeg will nu icke lenger bemøie dig med thenne mynn welmenntte schreffuelsse, oc will nu intid forbyde mig imod thig, mens du skaltt alle mynne dage finnde mig y ald huldhed, som diig bør att finnde dinn hulde syster, gandsk guoduillig till att giøre aff formuenn, hues dig kiertt er, oc du kand werre tienntt med. Oc will hermed nu oc altid haffue diig gud almechtigst saa trolliig beffalid som mig selff. Jeg ynsker minn kiere broder oc dig altid mange guode natter. Maa jeg bede diig, att du wiltt haffue denn wmag oc sige dinne jomfruer mange quode natter paa mynne wegne. Datum Bassnnes thennd 17. octobris anno 1582.

Kierstinn Bøller.

Myn ² hertte aler kerstte søstter, gud almettestte vere euyg och alttyd hos myn kere broder och deg, och han bevare eder y ale yere veg ffra altt tthett, yer kan vere skadelygett bode ttell sell och lyff, och la yer lenge leue vdy gus ffrøtt, tthett vell yeg ttrolygen be myn gud om. Yeg kan, m. h. a. k. s., ecke skryue, saa rett ffastt som meg fforlenges aff mett hertte efftter deg och myn kere broder, gud almettestte fifor syn kere søn skyll vne vos ad ffynes mett giede och y gus fifrøtt, nor han vell fføge ttyden, och beder yeg deg, m. a. k. s., ad ner deg sttedes bod, ad du veltt da alttyd lade meg vyde, hor myn kere broder och deg och dyne yomffror lyder. Gud ffor syn s. 361kere sønskyll spare och bevare eder y dene ffarlyge ttyd mett syn velsenelse och benedydelse och gud vne meg alttyd ad høre, ad eder maa ale lyde vell, da ved gud, ad eders sunhed er meg ker aff altt mett hertte, gud ffor syn kere sønskyll vne meg alryg ad sane 1 deg och myn gode broder, saa lenge som yeg skall leve. M. h. a. k. søstter, yeg ttaker myn kere broder och deg paa dett aler venlygestte ffor dy tto skøne spegelaxe, y sende meg och begaued meg med, och hauer yeg och bekomed en ttyne røged syll, som eders ffod sende meg ffra Gunersløff, gud vere eder god, bode ffor den och ffor altt gott, och ered altt ffor møged, yeg ved ecke, hor yeg kan fforskyled, mens gud gyue, yeg vestte tthett y nogen mode ad fforskyle, da ved gud, ad velen skall vere god. M. h. s., er yeg saa sttorlygen bønffalen ttel deg och beder deg paa tthett venlygestte, ad nor Yakop Høges ffro ² komer ttell deg, ad du veltt da gøre dett bestte, om du kune ffly meg nogen mersegttrod bøged ad haue ffor vner myn ffløuels luge, som du hauer vner dett sette ³, du gor huerdag mett, meg behauer dett saa rett vell. M. a. k. s., fforttenck meg ecke, ffor yeg byr saa drysttytt ouer deg, gud gyue, yeg kune ttene deg y nogen mode, da ved gud, yeg vell ale myne dag ffynes dyn hule søstter dertell. Gud ffader och søn och den helyg and beffaler yeg myn kere broder och deg nu och ttell euyg ttyd, han spare och bevare eder lenge sun mett eders ganeske hus och altt, hues eder kertt er etc.

My h. s., yeg skreff deg ttell ffor en xiiij dage syn^4 s. 362och sende deg dyne klenodom ygen mett en aff myne egene ttener, yeg fforser meg ttell, ad du hauer vell bekomed dem mett gus help. Gud vere deg god, m. a. k. søstter, bode ffor dem och ffor altt gott, nu gud vere alttyd hos deg, m. h. a. k søstter etc.

Kerstten Bøler.

Udskrift: ¹ Mynn hiertte kiere syster fru Biritte Christoffer Giøis till Gunddersløffholm gandske kierligen

Bølle, Kirsten, *Breve til og fra Kristoffer Gøje og Birgitte Bølle,* tilschreffuitt.

Basnæs23. Maj 1589.

Kirsten B&lle til Birgitte Bølle.

Hun har modtaget Søsterens Brev, at denne vil rejse til København idag; selv kan hun ikke rejse derhen før henimod næste Søndagda hun har fremmede.

Minn alerkierriste søster, gud almegtigste werre euig och altid hos dig, hannd opholde och beuare dig, at du maa lenge leffue y gudtz frøgt mett all løcksalighed och welfert tiill siel och liff, det will ieg saa throlig ynske och bede aff gud som for mig selff. Jeg taker dig, min alerkieriste søster, paa det alleruenligste saa høgligen och gandtz gierne for alt søsterlig beuist och megen huldhed, ære och got, som du mig altid v saa mange maade giort och beuist haffuer, och v synderlighed for din gode, hulde skriffuels, jeg nu har bekomit, huis du skalt ale min dage finde mig for din hulde søster gandtz guduillig till at forskylle aff formuffuen y alle de maade, jeg wed at gjøre, ther dig kiert och til vilge och gode kannd werre, som jeg dig pligtig er. Minn hierte søster, ieg will dig venligen icke forholle, at ieg y afftis sildig bekom din gode skriffuelse, som dj sende mig fra Thersløs, och formerker thery, at du agter dig ydag affsted tiil Kiøpnehaffn, gud almegtigste giffue, du giøre en løckelig och god reisze. Och som du est begierendis, at ieg wiile komme ther mett det første, och at ieg wile lade dig wide, huor snart ieg agther mig dig(!), saa wil ieg mett gudtz hielp komme ther ymod den anden søndag ¹. Jeg kannd icke komme ther før, thj ther haffuer stedtze werrit got folck hos mig, siden ieg kom hiem, och er endnu. Jeg wil nu icke lenger wmage dig mett dene min welmente skriffuelse eler forbye mig mod dig, mens du skalt ale min dage finde mig y all huldhed, som dig bør at finde din hulde søster, s. 405meer end wiilig tiill at giøre aff formuffuen, hues ieg weed, dig kiert er, och du kant were thient mett. Och wiill hermett nu och altid haffue dig gud almegtigste tiil siell och liff beffallendis saa throlig som mig selff. Jeg ynsker dig altid mange gode nether og alt, huis dig kiert er. Maa ieg bede dig, du vilt haffue den wmag och sige dine jomfrur mange godenether paa mine wegne. Aff Basznes den 23. maj ano 1589.

Kirstine Bøller.

M. hierte søster, første gud vil, ieg komer til Kiøpenhaun, saa wil ieg sige dig beskenn om alt det, du har skreffuit om.

Udskrift: Minn alerkierriste søster fru Bergite Christoffer Giøs till Gundersløffholm gandtz guduilig tilskreuit ¹.

Tersløse4. Juni 1573.

Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun beder hende og Kristoffer besøge sig; et Brev, Kristoffer har givet hende, sendes tilbage, med Undskyldning fordi han ikke har faaet det før.

Mynn aller kerristhe søster, gud werre allthid huos thig, och hannd lade sinn hillig enngell beuarre thig y alle thinne weye fraa alltt thett, som thig kannd werre skadeligtt enthen thill liff eller sell. M. a. k. s., er minn gannske wennlig bønn bade thill minn kerre broder och thig, att y wille haffue thend vmage och komme thill migh, første y drager aff lanndidtt, thy ieg kannd icke skriffue, saa retteligh gerne ieg wille thalle mett minn broder och thig, och skulle dett gørre mig rett vnntt aff alltt mitt hiarthe, der som ieg icke skulle komme eder thill ords, och har ieg saa møgitt at thalle mett eder, som ieg icke kannd skriffue. M. a. k. s., wer mig nu ett gott bud thill migh(!) broder och gør nu y allthinng, som ieg throer thig thill, och forthennck mig icke y thenne miin korthe skriffuelsze, thidenn faller mig nu saa kortt, for ieg drager rett nu aff thil! Basnnes, och ieg forhobbis, att ieg kommer thigh nu snartt thill ords. Jeg will hermett nu och allthid haffue thig gud allszommecthiste beffallinndis saa throllig som migh sell. Ynnsker ieg minn kerre broder och thig allthid mannge guode netter. Dattum Thersløsse thenn 4. dag junnius anno 1573.

Kirsthenn Bølle.

M. a. k. s., sennder ieg thig min broder Christoffer[s] briff, som hannd har giffuenn mig, och beder ieg thig saa rett gernne, att du willtt haffue thenn vmag och faa hannom thett, och du willtt gørre minn vnskylding, for hannd har icke før faatt dett, och for ieg har icke skreffuenn s. 203hannom thill. Thidenn faller migh nu saa kortt, att ieg icke kannd faa skrreffuenn.

Udskrift: Mynn aller kerriste søster frue Birrethe Christhoffer Gøiis thill Gunndersløff holm gannske wennlig thill skreffuitt ¹.

Tersløse4. Juni 1573.

Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun beder hende og Kristoffer besøge sig; et Brev, Kristoffer har givet hende, sendes tilbage, med Undskyldning fordi han ikke har faaet det før.

Mynn aller kerristhe søster, gud werre allthid huos thig, och hannd lade sinn hillig enngell beuarre thig y alle thinne weye fraa alltt thett, som thig kannd werre skadeligtt enthen thill liff eller sell. M. a. k. s., er minn gannske wennlig bønn bade thill minn kerre broder och thig, att y wille haffue thend vmage och komme thill migh, første y drager aff lanndidtt, thy ieg kannd icke skriffue, saa retteligh gerne ieg wille thalle mett minn broder och thig, och skulle dett gørre mig rett vnntt aff alltt mitt hiarthe, der som ieg icke skulle komme eder thill ords, och har ieg saa møgitt at thalle mett eder, som ieg icke kannd skriffue. M. a. k. s., wer mig nu ett gott bud thill migh(!) broder och gør nu y allthinng, som ieg throer thig thill, och forthennck mig icke y thenne miin korthe skriffuelsze, thidenn faller mig nu saa kortt, for ieg drager rett nu aff thil! Basnnes, och ieg forhobbis, att ieg kommer thigh nu snartt thill ords. Jeg will hermett nu och allthid haffue thig gud allszommecthiste beffallinndis saa throllig som migh sell. Ynnsker ieg minn kerre broder och thig allthid mannge guode netter. Dattum Thersløsse thenn 4. dag junnius anno 1573.

Kirsthenn Bølle.

M. a. k. s., sennder ieg thig min broder Christoffer[s] briff, som hannd har giffuenn mig, och beder ieg thig saa rett gernne, att du willtt haffue thenn vmag och faa hannom thett, och du willtt gørre minn vnskylding, for hannd har icke før faatt dett, och for ieg har icke skreffuenn s. 203hannom thill. Thidenn faller migh nu saa kortt, att ieg icke kannd faa skrreffuenn.

Udskrift: Mynn aller kerriste søster frue Birrethe Christhoffer Gøiis thill Gunndersløff holm gannske wennlig thill skreffuitt ¹.

Tersløse8. September 1573. Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun udtaler sin Sorg over »det gode Menneskes« Død; da Kristoffer nil rejse did til Landet, beder hun Birgitte om at følge ham; hun beder hende være sig behjælpelig med at faa de Malerier igen, den afdøde havde.

Myn aller kieriiste søster, gud uere allttiid hoss diig mett syn hielliige anndss nade och beuare diig allttiid nadelliige och uell bade ttiill ssell och liiff ffra siigdom och ffra ssynnd och sariig och ffra alltt dett, ssom diig kannd uere skadeliigtt, dett uiill ieg troliig ynske och bede gud om. Myn hiertte kiere søster, giiffuer ieg diig ganndske uenndliige att uiide, att ieg haffuer nu bekomed diinn uellmenntte skriiffuellsse och diinn gode, hulle menyng dery uell fforstann, huess ieg alldriig uell fforgllemme denn uellgiernniig mett alltt anned y alld ttrohed och uiill, ssaa lennge ieg leffuer, ffiinndis diinn hulle søster ttiill att fforttiienne myd alltt dett gode, y myn riinge magtt er, der ieg ued att gijøre, der diig kiertt er. Mynn hiert kiere ssøster, ieg kand icke skriiffue, ssaa hiertteliige ontt dette gode meniiskess død gjiør mig, gud allmiicttiigste unde och gjiffue ham denn euiige erre och gllede, der alldriig kommer s. 208ende paa, gud ffor ssyn kiere ssønns skylld unde och giiffue ham dett euiige liff efftter dette liiff och enn erreffu[l]d och och (!) gledeliige opstanndellsse med alle gode krestnne. Myn aller kieriiste søster, formercker ieg y diin gode skriiuuellsse, att myn broder actter siig her stragss offuer ttiill lanned, herre gud giiffue, hannd giiør enn lyckssaliige och enn gode rygsse och kommer ssunnd och helbrede, och beder ieg diig ssaa hiertteliige giiernn, om dett er diig nogendlund muueliigtt, att du uiille da ffølg offuer med hanem, och der ssom du icke kannd komme ssaa snartt, daa beder ieg diig ffor guds skylld, att du uiilltt komme, dett aller første diig muulig er. Myn aller kiieriiste ssøster, ieg kannd icke skriiffue mer, dii diitt bud haster ssaa, mens du skalltt, saa lennge ieg leffuer, ffynde mig y alld hulldhed, som diig bør att fiinde diinn hulle ssøster. Ieg uiill, mynn aller kieriiste ssøster, nu och ttiill euiige ttiid haffue diig gud allmecttiigste ssaa ttroliige beffalliinndiis som mig sell, hannd unde uoss snartt att fiindis sunde och hellbrede och y guds frygtt, och ynsker ieg mynn kiere broder och diig allttiid mange gode netter och alltt dett, y kannd haffue glede och gott aff. Dattem Tterssløsse uor frue dag ¹ or etc. 1573.

Kiirstenn Bøller.

M. a. k. ssøstter ², yeg beder deg ffor gud skyl, ad du veltt gøre dyn sttørstte flytt y, ad thett kan nu blyue vell bestteled mett dette go, ffrome meneskes begraulse, here gud vne och gyue ham den euyge ere och glede, ssom alry komer ende paa, och tthett euyge lyff efftter dette lyff. Och kan yeg deg, m. h. k. s., alryg nocksom ffulttacke, ffor du ttenker meg saa ttrolygen y altteg. s. 209Och ber yeg deg saa rettelygen gerne, ad du veltt gøre dyn fflytt y, ad yeg kan beko[me] tthy ttu maleverck ygen, och er der en sttor ttale ¹, som han ffeck sttrax efftter hans brylop ², och lod han hentte den mett sett eged bod, och hade han tthett lyle maleverck lenge ffør, som Per maler gyore paa Gunersløff, tthett er paa permentt. M. h. k. s., gør nu y altteg, som yeg ttror deg ttell, och ttror yeg myn broder och deg saa vell, ad y vele ttale mett meg, sttrax y komer hem. Nu gud haue eder y syn høgestte beskermelse.

Udskrift: Ttiill mynn aller kieriiste søster fru Beriitte Chriistofer Gyøes ganndske uennlliige ttiill skreued.

Basnæs24. November 1573. Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Om Sagen med Fru Karen; hun udbeder sig Kristoffer og Birgittes Besøg; om Løn til en Maler; om en Faddergave til Hans Johansøns Barn; om en Sorg, der har ramt Jørgen Lykke.

Mynn aller kerristhe søster, gud werre allttiid huos thig, hannd beuarre thig lennge naadellig och well fraa alltt dett, som thig kannd werre skadelligtt ennthenn thill liff eller sell, dett will ieg throlligenn ønnske och bede gud om. Jeg thacker thig, m. a. kerriste søster, saa wennlligenn och gannske gernne for all søsterlig thacker jeg thig y sønnderlighed for dynn guode, welmennthe skriffuellsze oc bud, gud worde thig guod, dett wor enn stor fromhed aff thig, dett mett alltt annditt skall alle minne dage werre vforglemtt y all throhed, och will finndis thinn hulle søster thill att forthiennett mett alltt dett quode, y minn rinnge machtt er, der ieg wed att gørre, der thigh kertt er eller s. 210du kanntt werre thienntt mett, som ieg thig plictig er, och du icke skalltt haffue thuill paa, saa lennge ieg leffuer. M. a. k. s., giffuer jegh thig gannske wennliigenn att wide, att ieg y dag effter middagh fick dinn gude skriffuelsze och dinn hulle menninngh dery well forstaar, huis jeg bettacker thig saa wennlijgenn baade for denn och for alltt gott, och kannd jeg icke skriffue, saa rett kertt dett er mig aff mitt hiartte, att ieg hør, gud ske loff, att minn broder er well hiem kommenn, gud werre loffuid och thackett. Och formercker iegh, att hannd er icke kommenn thill ennde mett sinn sagh mett fru Karrenn Skeyell, oc thør du icke thuille, att gud gør dett io obennbarre, att hunn har vrett y denn sagh 1 . M. a. k. s., ieg kannd icke skriffue, saa rett fast som mig lenngis effter minn kerre broder och thig, herre gud giffue, att ieg maatte bede eder baade, att y wille haffue thenn vmage och komme thill mig, huilckenn dag eder wor best belegeligtt, da giorde y mig enn rettellig sthor thienniste dermett, thy ieg kannd icke skriffue, saa rett fast som mig lengis effter eder, och saa gernne ieg worre eder thill ords. Och førsthe y begynnde mett eders skiffte ², da bliffue y saa vleddig, att ieg icke da wed denn dag, y kannd komme thill mig. M. a. k. s., willtt du nu werre willigh hery, som jeg throer thig thill, och wer mig nu ett gott bud thill minn broder, y maa wist thro, att y skulle werre mig saa well kommenn som y nogenns hus, enndog ieg kannd icke farre saa well mett eder, som mig burde att gørre, och som ieg gernne wille. Och will ieg komme thill eder igenn, nar y kunde haffue der nogid gott aff. M. a. k. søster, som du beger, att ieg wille skriffue thig thill, huod ieg pleyer att giffue denn maller, som pleyer s. 211att prentte for mig, da haffuer ieg innttett lad prennthett y lanng thid, menns ieg gaff hannom thre mk. for huertt offuer enn skiffue ¹, och fick hann sell læritt och flock ² och farnnis. Och thacker ieg thig saa gernne for denn flid, du haffuer giortt y och wille flyett mig enn fisker, och wiste lackop Thysk enn hid, menns du worst y Laalland, den beholltt ieg. leg kannd icke klaffue, saa ieg har forsett mig, att jeg icke haffuer sennd min fadder gaffue offuer thill Hanns Jehannszens barnn³, jeg forszaa mig y dagh, jeg mennthe, att dett skulle haffuer werrit paa sønndag aatte dage ⁴, mens y dag saa jeg y briffuitt, att dett skall werre paa sønndag ⁵, och will ieg skriffue Margrette ⁶ thill och sennde hinnde min fadder gaffue, menns dett kannd nu icke komme frem før offer barssellett, nu wedtt ieg aldrig, heller Faabuslett ligger y Jøllannd heller y Fynn ⁷. M. a. k. s., ieg thacker thig saa gerne for dy thiennder, du skreff mig thill fraa Kolling, och kand jeg icke skriffue, saa rett vnntt dett gør mig aff denn sthorre sorrigh, som her Jørrenn Løcke och denn guode Beatte ⁸ er thillslaggenn ⁹, herre gud thrøste dem mett sinn hillig annds naade och alle bedrøffuitt, och gud glede alle dy, der bortte ere. leg will nu icke lennger bemøde thig mett thenne minn welmenthe skriffuelsze och will nu innthett forbydde mig ymod thig, menns du skalltt dog alle minne dage finnde mig y all hulhed, som thig s. 212bør att finnde thinn hulle søster. leg will hermett nu och allthid haffue thig gud allszomecthiste beffallinndis, hannd beuarre thig lennge naadellig och well mett møgenn løcksallighed och welfartt baade thill liff och sell. Ønnsker ieg minn kerre broder och thig alltthid mannge guode netter. Willtt du haffue denn vmage och sige Margrette Basse ¹ mange guode netter paa minne wegnne. Dattum Basnness denn 24. nouember anno 1573.

Kirsthenn Bølle.

Udskrift: Mynn aller kerristhe søsther frue Birretthe Christhoffer Gøiis thill Gunnersløff hollm gannske wenllig thill skreffuuitt ².

Egholm25. Januar 1574. Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun udtaler sin Beklagelse over Søsterens Sygdom og udbeder sig Meddelelse om, hvorledes hun har det.

Mynn aller kerristhe søster, gud werre allthid huos thig, hannd beuarre thig lennge naadellig och well fraa alltt dett, som thig kand werre skadelligtt ennthenn thill liff eller sell. leg will, minn a. k. s., nu for thidenns kortthed skyll lade all thacksigelsze oppe sthaa, menns will dog haffue all søsterllig beuist och alle manngfollig welgernninger vforglemtt y all throhedtt och will, saa lennge ieg leffuer, finndis thinn hulle søster thill att forthiennett mett alltt dett guode, y mynn rinnge macth er, der ieg wed att gørre, der du kanntt werre thijenntt mett, som jeg digh plictig er, och du icke skalt haffue theuill paa, saa lennge jeg leffuer. M. a. k. søster, jeg kannd s. 213icke nocksom full skriffue, saa rett fast som mig lenngis effter thig, och saa rett iille ieg er thill friids, for du est saa ille thill pas, herre gud vnnde thig snartt och well att komme thill thinn helbridde igenn for sinn kerre sønns skyll och vnnde os snartt att finndis sunde och hilbrid och y guds frøcth. Och beder ieg thig rettellig gernne, m. a. k. s., førsthe thig stheddis bud, att du willtt da haffue thenn vmage och bydde mig thill, huor thig lider, ieg bliffuer aldrig glad, før ieg hør, huor du est thill pas. leg will nu icke lennger bemøde thiig mett thenne mynn welmennthe skriffuelsze och will nu innthett forbydde migh ymud thig, menns du skalltt alle mine dage finnde mig y all hulhed, som thig bør att finnde thin hulle søster. leg will hermett nu och allthid haffue thig gud allmecthiste beffallenndis, hannd beuarre thig lennge naadellig och well mett møgenn løcksallighed och wellfartt baade thill liff och sell. Ønnsker ieg minn kerre broder och thig alltthid mannge guode netter, och gud allmecthiste vnnde eder snartt att komme thill ennde mett eders skiffte och vnnde eder sunnde och glade och hilbridtt att komme thill eders hus igenn. Dattum Egholm sanncthe Pouells dag anno 1574.

Kirsthenn Bølle.

Udskrift: Mynn aller kerristhe søsthe frwe Birretthe Christhoffer Gøiis thill Gunnersløff hollm gannske wennHigh thill skreffuuitt 1 .

Basnæs6. Februar 1574. Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun beder Birgitte meddele, hvorledes hun har det af den Rosen, om Skiftet er forbi, og om de snart agter sig til Gunder slevholm.

Myn aier kerstte søstter, gud almetteste bevare deg y ale dyne vege ffra altt thett, som deg kan vere skadelygett s. 214entten ttell lyff eler sell. Yeg vell nu, myn hertte kere søstter, ffor tydens kortthed ecke bemøde deg mett lang ttack sylse, mens vell dog haue altt søstterlyg bevystt [hulhed] och ale velgerneger vfforglemtt v al ttrohed och vell, saa lenge veg leuer, ffyndes dyn hule søstter tyll ad fforttyned mett altt thett gode, der y myn renge matt er, der yeg nogenttyd ved ad gøre, der deg kertt er, eler du kantt vere ttentt med, som yeg deg des plettyg er, och du alryg skaltt haue ttuyll paa, saa lenge yeg leuer. Myn aler kerstte søstter, yeg kan ecke nocksom fful schryve, saa rett ffastt som meg lenges efftter deg aff altt mett hertte och vell gøre, ttel gud vell vne meg den glede, ad vy mo ffyndes, gud vne vos ad ffyndes sune och helbre och y hans ffaderlyge ffrøtt, ynor han vell fføge ttyden. Och beder yeg deg rettelygen gerne, ad du veltt haue den vmage och skryve meg ett or tyll, hor myn kere broder och deg lyder, och huor du estt nu ttell pas aff thett rosen, gud ffor syn kere sønskyll vne meg alttyd ad høre, ad myn gode broder och deg mo lyde vell, och han ffor syn sttore node och miskunhed vne deg snartt och vell ad ad(!) kome ttell dyn helbre, som du vell gør mett gus help, och mottu vestt ttro, ad tthett engen paa yorden skall vere kerer en meg. M. h. k. s., skryff meg och ett or ttell, om y ere ner ttell ende mett eders skyfftte ¹, och om du atter deg noged snartt hem ttell Gunersløff, gud almettestte vere hos eder mett syn helyg ans node, och han vne eder snartt och vell ad kome tell en god, endelyg ende dermed. Du motte vestt ttro, m. a. k. s., ad meg lenges mer efftter deg, en yeg kan skryue, och er ecke fforvden sttor omsoryg ffor deg, ttell gud vell, ad vy ffyndes, dy du vastt saa suag och yle ttell pas, der vy skeldes ad, gud sttørke och bevare deg mett s. 215syn helyg ans node, och han vne meg den glede, ad du mott lenge leue och lyde vell, da er tthett myn sttørstte glede. Yeg kune, m. h. k. s., nu ecke lenger fforhole ad skryue deg ttell, dy meg saa rett ffastt lenges efftter deg och ttenker deg saa møged. Yeg vell nu yntted fforbye meg ymod deg, mens du skaltt ale myne dage ffyne meg y all hulhed, som deg bør ad ffyne dyn hule søstter, godvelyg ttell ad gøre aff myn renge matt altt, hues yeg ved, deg kertt er, eler du kantt vere ttentt med, som veg deg des plettyg er, och du ecke skaltt haue ttuyl paa, saa lenge yeg leuer. Yeg vell, myn h. k. s., nu och ttell euyg ttyd haue deg gud almettestte saa ttrolygen beffaled som meg sell, och han ophole och bevare deg lenge nodelygen och vell mett møgen løcksalyghed och vellfertt bode ttel lyff och sell. Yeg ønsker myn kere broder och deg alttyd mange godenetter. Dattom Basttnes løuerdagen nestt efftter kynermøse or etc. 1574.

Kerstten Bøler.

M. h. k. s., yeg skreff deg tell ffra Egholem mett Mores Podeboskes vondryuer, yeg fforser meg ttell, ad du hauer vell bekomed breued 1 . Nu gud bevare deg, m. h. k. s., mett syn velsenelse och benedydelse, och han vne vos snartt ad ffyndes sune och helbre etc.

Udskrift: ² Mynn aller kerresthe søster frw Birretthe Christoffer Gøiis thill Gunnersløff hollm gannske wennllighen thill skreffuitt ³.

Basnæs8. Februar 1574. Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Flun takker hende for Brevet og xidtaler sin Glæde over, at hun har det godt; deter ilde, at Løsøret ikke bliver skiftet denne Gang; selv er hun allerede for længe siden vel tilpas igen.

Yhs.

Myn aler kerstte, hertte kere søstter, gud almettestte vere alttyd hos deg, och han ophole och bevare deg lenge nodelygen oc vel ffra altt thett, som deg kan vere skadelygett entten tell lyff eler sell, och han lade deg lenge leue och lyde vell, thett vell yeg trolygen ønske och be gud om, och skall engen paa yorden vere kerer en meg. M. a. k. søstter, gyuer yeg deg ganeske venlygen ad vyde, thett yeg rett nu ffeck dyn gode skryulse och dyn hule meneg dery vell fforsttod, hues yeg kan ecke nocksom fful ttacke deg, myn h. k. s., bode ffor den velgerneg och ffor altt søstterlyg bevystt hulhed och ere och gott, som yeg y ale mode beffyner aff deg, hues skall ale myne dage vere vfforglemd y all ttrohed, och vel, saa lenge yeg leuer, ffyndes dyn hule søstter, godvelyg tell ad gøre aff myn renge maett altt, hues yeg ved, deg kertt er, eler du nogenttyd kantt vere ttentt med, som yeg deg des plettyg er, och du ecke skaltt haue ttuyll paa, saa lenge yeg leuer. M. h. k. s., yeg kan ecke skryue, saa rett kertt tthyn gode skryulse er meg, ad yeg hør, gud ske loff, ad deg lyder vell, here gud spare och bevare deg ffremdeles lenge nodelygen och vell mett syn velsenelse och benedydelse. M. h. k. s., fformerker yeg y dyn gode skryulse, ad du men, ad løsørene blyuer ecke skyfftt paa dene gang ¹, saa er tthett rettelygen yle, gud almettestte han vere derhos mett syn helyg ans node, och han vne eder snartt och vell ad kome ttell en god s. 217endelyg ende dermett, och gud gyue, du kune snartt kome hem, meg lenges saa rett ffastt aff mett hertte efftter deg, gud vne vos snartt ad ffynes sune och helbre och y gus ffrøtt. M. h. k. s., yeg ttaker deg och saa rettelygen gerne, ffor du estt saa omhøgelyg ffor meg, och er yeg lenge syden vell ttell pas ygen, gud ske loff. Yeg kan nu ecke skryue mer, menes saa lege yeg leuer, skalttii ffyne meg y all hulhed, som deg bør ad ffyne dyn hule søstter. Yeg vel, myn h. k. s., nu och ttell eugg ttyd haue deg gud almettestte saa ttrolyge beffaled bo ttell lyff och sell som meg sell, och ønsker yeg myn kere broder och deg alttyd mange gode netter och altte, y kan haue glede och gott aff. M. h. k. s., gør vell och syg myn gode Mette Per Oxes 1 och ale myne gode vener mange godenetter paa myne vene. Velttu och syge Margrette Base mange godenetter. Dattom Basttnes mandagen nestt efftter kyner møse mett hastt or etc. 1574.

Kerstten Bøler.

Udskrift-, Tyll myn aler kerstte søstter ffru Berette Kresttoffer Gøys ganeske venlygen tell skreued ².

Basnæs8. Marts 1574.

Kirsten Bølle til Biraitte Bølle.

Hun beklager, at Søsteren har slaaet sin Arm, men er glad over, at hun er kommen over Isen; hun vil gerne komme hende til Ords; om nogle Duge og Lagner; om nogle Paahøns.

Myn aler kerstte søstter, gud vere alttyd hos deg, och han bevare deg lenge nodelygen och vell ffra altt thett, som deg kan vere skadelygett entten tell lyff eler sell, och han vne deg lenge ad leue och ad lyde vel, tfiett vell yeg saa trolygen ønske och be gud om som om myn egen velffertt. Yeg taker deg, myn aler kerstte søstter, saa venlygen och ganeske gerne ffor dyn gode skryulse och ffor altt søstterlyg bevystt och møged hulhed och ere och gott, som veg v ale mode beffyner aff deg, hues skall ale myne dage vere vfforglem hos meg y all trohed, och vel, saa lenge yeg leuer, ffyndes dyn hule søstter tell ad fforttened mett altt, hues gott y myn renge matt er, der yeg ved ad gøre, der deg kertt er, eler du s. 222kantt vere tentt mett, som yeg deg des plettyg er, och du alryg skaltt haue ttuyl paa, y all hulhed, saa lenge yeg leuer. M. h. k. s., ertt thett meg rettelygen kertt, ad yeg fformerker y dyn gode, hule skryulse, ad du estt, gud ske loff, vell hem komen, och gør thett meg herttelygen vntt, ad du hauer saa veltt och slaged dyn arm saa yle, gud almettestte ffor syn kere sønskyl vne deg snartt och vell ad kome ttell dyn helbre, yeg er rett yle tell ffres ffor deg. Yeg kan ecke skryue den soryg, yeg hauer hatt ffor deg, hor du skule kome ouer, tthett vor ecke vell gyortt aff deg, ad du saa fforvoged deg ad ffare ouer den ys, yeg hade ecke ttrod, ad ysen nu hade bored, dy han er her saa fflox op slagen, den almettestte gud ske loff tell euyg tyd, der deg saa nodelygen bevared, ad deg ecke verffors mere, thett vor vell en sttor node aff gud, du mott vell syge, ad gud holtt nodelygen ouer deg, och ad du vastt velsened. Yeg beder deg ffor gudskyll, m. h. k. s., ad du veltt lade en basker se tell dyn arm, ad du ecke fforsømer deg sell, yeg er rett yle tellffres ffor deg. M. h. k. s., som du skryuer, ad ner thett blyuer bere mett dyn arm, saa velttu entten kome ttell meg eler och fforskryue meg ett stted, ad vy kan mødes, m. a. k. s., yeg betaker deg paa thett venlygestte, gud almettestte gyue, dyn lelyghed begaue seg saa, ad du vyle haue den vmage och kome ttell meg, da ved gud, ad thett vore meg en sttor glede, och du skaltt vere meg saa herttelygen vell komen, ad du ecke skaltt vere bere komen y noge hus. Och vell yeg herttelygen gerne kome tell deg ygen, ynor du sell veltt. M. h. k. s., lad vos nu ecke ttøue ffor lenge, ffør vy komer samens, dy yeg hauer noged ad talle mett deg, som matt po leger, och thett yeg ecke kan skryue. M. h. k. s., thett er meg rett kertt, ad dy ere vell komen tell ende mett deres s. 223skyfftte y Køuenhaun ¹, gud ske loff, och ttror yeg vell, ad y komer nu snartt ttell Yølen, fførstte myn broder komer nu nu (!) hem, gud gyue, ad han komer snartt sun och glad. Och som du skryuer, m. a. k. s., ad du veltt sene meg myne duge och lagen hem, nor du ffor lad ttod ² dem, m. h. k. s., yeg beder deg- gerne, ad du veltt engen ymage gøre deg der mett ad lade tto dem, mens fførstte deg sttedes bod, da sentt meg dem vtton, dy yeg ser helstt, ad dy leger ett sttun, ffør dy tos, mens thett er saa vsttadytt ver. M. h. k. s., velttu ecke fforttencke meg, ffor yeg nu ecke sener deg dyne skeuer duge ³, myn pyge, som pleger ad stterke ⁴, laa syg, der du ffeck meg dem, men nu er hon nylyg op komen, mens nor tthett blyuer nu smott ver, saa skal hon sttraxtt stterke dem. Yeg kan nu ecke skryue mer, mens du mott vestt ttro, ad meg lenges aff mett hertte efftter deg, gud vne vos snartt ad ffynes sune och helbre och y gus ffrøtt. Yeg vell nu yntted fforbye meg ymod deg, mens saa lenge som yeg leuer, skalttu ffyne meg y altteng, som deg bør ad ffyne dyn hule søstter. Gud almettestte beffaler yeg deg, m. h. k. s., saa ttrolygen som meg sell bo tell lyff och sell. Dattom Basttnes mett hastt den 8. dag mars or etc. 1574.

Kerstten Bøler.

M. a. k. s., yeg vell ecke sene deg dyne pohøns, dy her er kon en gamell pohane, yeg hauer vell onge pohøns, mens vy kan ecke se, huelke der er haner, ffør dy blyuer eler, saa ska yeg gyue deg en, och kam dyne pohøner altt ffor sylyg hyd yffyor, ffore ffeck dy engen kølenge Nu gud vere alttyd hos deg, m. h, k. s. etc.

s. 224M. a. k. s., lad vos nu ecke tøue ffor lenge, ffør vy ffyndes, dy meg lenges saa herttelygen ffastt efftter deg, och hauer ad tale mett deg, som yeg ecke kan skryue etc.

Udskrift: Tell myn aler kerstte søstter ffru Berette Kresttoffer Gøys tell Gunersløff holem ganeske venlygen tell skreued.

Basnæs3. Juni 1575.

Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun ønsker at faa Bud om, naar Kristoffer og Birgitte kommer til København; udtaler sin Sorg over Frans Banners og Fru Else Ejler Grubbes Død; takker for en Karl, Kristoffer har sendt hende; sender nogle Rejer.

Myn aler kerstte søstter, gud haue deg alttyd y syn nodyge bevareng och affvere altte, hues deg kan vere skadelygett bode ttell sell och lyff, och han .lade deg lenge leue udy gus ffrøtt mett møgen langvarenes helbre och velffartt, tthett vell yeg saa ttrolygen bode ønske och bede aff gud som ffor meg sell. Yeg taker deg, m. aler k. s., saa høgelygen och ganeske gerne ffor altt søstterlyg bevystt och møged hulhed och ere och gott, s. 257som veg alttyd y ale mode beffyner aff deg, och ttaker veg deg y synerlyghed ffor dyn gode, velmentte skryulse, och ffor myn kere broder och du ttenker meg saa vell y altteng, och ffor dyn sttore ymage, ad du motte meg yggr, thett mett altt aned skall ale myne dage vere yfforglemt y al ttrohed, och vell, saa lenge yeg leuer, ffyndes dyn hule søstter godvelyg ttell ad gøre aff myn renge fformue altt hues yeg ved, deg kertt er, som yeg deg des plettyg er och du ecke skaltt haue tuyl paa, saa lenge yeg leuer. M. h. k. s., yeg kan ecke skryue, saa rett ffastt som meg fforlenges efftter myn kere broder och deg, och er tthett meg rett kertt, ad han er gud ske loff vell hemkomen, och fformerker yeg y dyn gode skryulse, ad myn broder ved ecke, hor snartt heredagen gor po, ffør homestteren och kanseleren komer, och ber yeg deg gerne, ad du veltt lade meg vyde, hor snartt myn brod och du drager ttell Køuenhauen. Yeg kan eck skryue, saa rett vntt den gode Ffrans Baners død gør meg och deslygestt Else Eler Grobes ¹ død, here gud gyue den (!) bode en gledelyg opsttanelse, och gud ffor syn kere sønskyl ttrøstte den arm, bedrøued kuyne Ane Oxe, deslygestt Eler Grobe, gud gyue den (!) en god ttolmodyghed och ale bedrøued, motte man tthett ffor gud syge, da er tthett en skadelyg død mett dem bode. M. h. k. s., yeg ttaker myn kere broder paa tthett venlygestt, ffor han hauer ttentt meg saa vell mett dene karl, han nu hauer fforskecked meg, here gud gyue, han ttentte ttell, ad yeg kune gyue ham beffalneg paa Ttersløse ttell en ffod ², da ved gud, ad yeg hade tthett vell y behoff. Gud vere myn gode broder och deg god, tthett er en sttor ffromhed s. 258aft eder bode, yeg vell lade ham blyue her pa gorden, ttell yeg drager sell ttell Ttersløse, och vell yeg ffare dyd po onsdag eler ttorsdag ¹, om gud vell, vden yeg ffor aned fforffall, en yeg nu ved. M. h. k. s., fforttenck meg ecke dene myn kortte skryvelse, ttyden ffaltt meg nu saa kortt, mens saa lenge yeg leuer, skalttu ffyne meg y al hulhed, som deg bør ad ffyne dyn hule søstter. Yeg vel, m. a. k. s., nu och ttell eugg ttyd haue deg gud almettestte saa ttrolygen beffaled som meg sell, gud spare deg lenge sun mett altt, hues deg kertt er, yeg ønsker myn kere broder och deg alttyd mange godenetter. Mo yeg be deg, ad du veltt haue den ymage och syge Mons Gøe och dyne yomffror mange godenetter paa myne vene. Dattom Basttnes ffredagen nestt efftter helyg ttreffolyghed søndag or etc. 1575.

Kerstten Bøler.

M. h. k. s., Saleme Do 2 syr myn broder och deg saa mange godenetter, och sener yeg deg lett reger, som yeg ffeck rett nu aff sttranen, och lod yeg syue 3 dem lett, ffor dy skule ecke fforderes. Gud gyu, dy kune smage deg vel, m. h. k. s., etc.

Basnæs2. Januar 1576. Kirsten Bølle til Birgitte Bølle. Hun haaber at kunne Tære i København faa Fredag.

Mynn aller kijereste søster, gud uerre alltidt huos deg, och hand beuare deg lenge nodlijgenn och vell fra altt, deg kand verre skadliigtt enttenn ttiill sell eller liiff. Mynn aller kiiereste søster, ieg vell nu for ttiidens kortthed s. 261skylid lade all ttiillbørliig ttaksiigelse bestaa, mens du skaall alle miine dage fiinde meg for diinn hulle søster, godveliig ttiill att gijøre, hues deg kijertt er, eller du kandtt verre ttijentt mett, som jeg deg dis pliittiig er, och du icke skall haffue tthuyll paa, saa lenge ieg leffuer. Mynn aller kiierest søster, ttacker ieg deg v synderliighed for diinn gode, hulle skriiffullse, som ieg bekom nyrs affthenn med mett egett bod, och som du dery er begjierendis, att jeg viille jeg viille (!) byde deg ttiill, haud encked dag jeg attchtt meg att vere y Kiiøffuenn haffnn, saa hade ieg attett meg y morgen ttiill Ttersløse, mens nu ved ieg icke, om ieg kand kome, for jeg venter Hans Krase och nogenn anden heremennd y afftten, som hand haffuer med seg, mens ieg vell daa gijøre alld mijnn flijd ttiill, att ieg kand ver y Kijøffuen haffnn nu paa fredag ¹ att affttenn med gudz hiiellp, y huycken veg ieg drager. Miinn allerkiiereste søster, forttenck meg nu icke miinn kortte skriiffuellse, ttiiden faller meg nu saa kortt, mens du skall alle miine dage fiinde meg for diinn hulle søster medt altt dett gode, y miinn riige (!) formue er, der ieg ved att giiøre, der deg kiiertt [er], eller du kandt vere tiiett med. leg vell her med nu och ttill euig ttiid haffue deg denn .allmecste gud saa ttroliig befalendis som meg sellff. Maa ieg bede deg, att du veltt haffue denn vmage och siige miinn kiiere broder och diine yomffrur mange gode netter paa miine vegnne. Dattom Basnes anden nyrs dag ano 1576.

Kiierstenn Bøller.

Udskrift: Mynn aller kiiereste søster fru Berette Chrestoffers Giiøs tthiill Gundersløffhollm ganske vennliigen ttiill skreffuett ².

Basnæs6. Februar 1576.

Kirsten Bølle til Biraitte Bølle.

Hun takker for Birgittes og Kristoffers Besøg og for Birgittes Skrivelse; hun har indtegnet de »forvorpne Dage« i Søsterens Almanak; hun sender et Fad og nogle Miler til Heste; hun kom godt hjem fra Næstved; om Kristoffers Helbred; om en Guldsmed; hun har faaet Niels Krabbes Barselbrev.

Myn aler kerstte søstter, gud haue deg alttyd y syn nodyge bevareng och affvende altt, hues deg kan vere skadelygett bode ttell sell och lyff, och han lade deg lenge leue vdy gus frøtt mett møgen langvarenes helbred och vellffartt bode tell sell och lyff, thett vel yeg saa ttrolygen ønske och bede aff gud som ffor meg sell, tthett ttro ffor vestt. Yeg bettacker deg, m. a. k. s., saa høgelygen och ganeske gerne ffor altt søstterlyg bevystt och møged hulhed och ere och gott, som du meg sttese och alttyd y saa mange mode gyortt och bevystt hauer, och bettaker yeg m. k. broder och deg paa tthett aler venlygestte ffor eders sttore vmage, tthett y vore her hos meg, och ffor al eders gode omgengelse, oc ffor y ffor saa rettelygen vel mett meg, och yeg vor eder saa vell komen, och y bevystte meg saa møged gott. Gud vere eder bode god, tthett mett altt aned aned (!) skall ale myne dage vere vfforglemtt y all ttrohed, och vell, saa lenge yeg leuer, ffyndes eders hule søstter, godvely ttell ad gøre aff myn renge fformue altt, hues yeg ved, eder kertt er, eler y kan vere ttentt mett, som yeg eder dys plettyg er, och y alryg skal haue ttuyll paa, saa lenge yeg leuer. M. a. k. s., skalttu och haue saa møgen ttack ffor dyn gode skryulse, som yeg rett nu bekom och och (!) fformerker dery, ad deg fforlenges saa rett ffastt efftter meg, saa bettaker yeg deg, m. a, k. s., saa rettelygen gerne, och mottu vestt ttro, ad du gør tthett ecke ttell fforgeues, dy meg fforlenges aff mett hertte efftter deg s. 264och vell ønske, ad gud vell fføge ttyden, ad vy mo snartt ffynes sune och mett glede och y gus ffrøtt. M. a. k. s., hauer yeg nu ttened dy fforvorpen dage y dyn almenak, lygesom dy sttor y myn, och sener yeg deg yett aff myne ny smørffad, och sener yeg deg och dy ny myler 1 ttell yen aff myne vonhestte, om du veltt lade gøre derefftter, ad yeg motte bekome den ygen, tthett fførstte du hade latt gyortt derefftter, dy kynermøse dag geck myne vonhestte mett sttenger ttell kerken, da kune myn vondryuer yle hole dem ffor tthett lyle ², dy hauer nu god mett myler. M. a. k. s., som du skryver, hor yeg kam hem y tthett sttore gus ver och vne fføre, ffra Nestted, saa bettaker yeg deg, m. a. k. s., saa rettelygen gerne, ffor du saa ttrolygen ttenker meg, och kam yeg rettelygen vell hem, gud ske loff, ly tt ffor afftten, gud gyue, du kamstt vell hem, och ad myn kere broder och du y ffans sune och helbre, yeg er rett yle tellffres ffor ham, ffor han hade saa vntt y syne øgen, gud ffor syn kere søn skyl helpe ham vell, och han bevare eder bode nodelygen och vell mett syn velsenelse och benedydelse. M. h. s., som du skryuer, om Yøren gulsmed drager smok krused ttrod, da hauer han vell ffør draged den ffor meg, mens han vor ecke smok. Yeg vell, m. a. k. s., ecke lenger bemøde deg mett dene myn vellmentte skryulse, mens saa lenge yeg leuer, skalttu ffyne meg y al hulhed, som deg bør ad ffyne dyn hule søstter godvelyg ttell ad gøre aff myn renge fformue altt hues yeg ved, deg kertt er, tthett kene gud almettestte, den yeg nu och ttell euyg ttyd vell haue deg lenge sun beffalenes bode ttell sell och lyff mett altt, hues deg kertt er. Yeg ønsker myn kere broder och deg s. 265alttyd mange gode netter och altt, hues y kan haue glede och gott aff. Mo yeg be deg, m. a. k. s., ad du veltt haue den vmage och syge Mons Gøye och dyne yomffror mange godenetter paa myne vene. Dattom Basttnes mandagen nestt efftter kynermøse dag or etc. 1576.

Kerstten Bøler.

M. a. k. s., ffeck yeg y gor Nyls Krabes barsellbreff¹, och skall yeg vere ffader och skall myn søstterdatters kerkegang vere och deres søn kresttenes ffasttelagens søndag, och ttror yeg vestt, ad myn søstter fforttøuer y Skone, ttel barseled hauer vered. Nu gud spare deg lenge sun, m. a. k. søstter etc.

Udskrift: Tyll myn aler kerstte søstter ffru Berette Kresttoffer Gøys tyll Oreby ganeske venlygen tyl skreued.

Basnæs8. November 1576. Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun er glad over, at Søsteren er i Jylland, paa Grund af den Sygdom, der hersker paa Sjælland; hun takker for Brevet; om Sagen mellem Eggert Ulfeld og Oxerne; Kongen, der vilde have været i Jylland, har ombestemt sig, og Raadet er indkaldt til Kallundborg.

Myn aler kerstte søstter, gud haue deg y syn nodyge bevareng och affvende altt, hues deg kan vere skadelygett bode ttell sell och lyff, och han lade deg lenge leue vdy gus frøtt mett møgen l'angvarenes helbrede och vellffartt, tthett vell yeg so ttrolygen ønske och be gud om som ffor meg sell. Yeg kan deg, m. h. a. k. s., yeg kan deg alryg nocksom fful ttacke ffor altt søstterlyg bevystt och møged hulhed och ere och gott, som du meg sttese och alttyd y ale mode gyortt och bevystt hauer, och taker yeg deg y synerlyghed ffor dyn gode skryulse, tthett mett altt aned skall ale myne dage vere vfforglemtt y all ttrohed, och vell, saa lenge yeg leuer, ffyndes dyn hule søstter, ganeske godvelyg ttell ad fforskyle och fforttened mett altt hues gott y myn renge fformue er, der yeg nogenttyd ved ad gøre, der deg kertt er eler du kantt vere ttentt mett, som yeg deg des plettyg er, och du ecke skaltt haue ttuyll paa, saa lenge yeg leuer. M. h. k. s., yeg kan ecke skryue, saa rett ffastt som meg fforlenges aff mett hertte efftter deg och vell gøre, ttell gud vel vne meg den glede, ad vy mo ffyndes, gud almettestte vne vos ad ffyndes mett glede, sune och helbre y gus frøtt, ynor han vell fføge ttyden. Och er yeg rett gla ttell, ad myn kere broder och du er y Yølen ffor dene sygdom, her reger saa mange stter y laned ¹, gud sttele tthett snartt nodelygen och vell, och gud ffor syn kere søn skyli hole syn nodyge ffaderlyg hon ouer deg och s. 268myn gode broder och spare och bevare eder mett eders ganeske hus ffra sygdom och sory och altt vntt, yeg vell altty ønske gus velsenelse och benedydelse ouer eder. Och kam yeg nu hem ffra Køuenhaven, och da ffantt yeg dyn gode skryulse her ffor meg, och kan ecke skryue, saa rett. kertt tthett er meg aff mett hertte, ad yeg hør, guske loff, ad eder lyder vell, och beder yeg deg, m. a. k. s., ad ner deg sttedes bod, ad du veltt da alttyd lade meg vyde, hor deg lyder, dy du gør meg saa sttor en glede dermett, nor yeg hør, ad deg lyder veil. M. a. k. s., yeg hade vell mer ad skryue deg ttell, mens nu er Erec Rud och Otte Norby och Elen Base ¹ her hos meg, och ttyden ffaler meg saa kortt, ad yeg ecke kan ffo skreued, som veg gerne vyle, mens saa lenge som veg leuer, skalttu ffyne meg y all hulhed, som deg bør ad ffyne dyn hule søstter, ganeske godvelyg ttell ad gøre aff myn renge fformu altt hues yeg ved, deg kertt er. Yeg vell, m. h. a. k. s., nu och ttell euyg ttyd haue deg gud almettestte saa ttrolygen beffaled som meg sell, han bevare deg lenge sun mett altt, hues deg kertt er. Yeg ønsker myn kere broder och deg alttyd mange gode netter och altt, hues y kan haue glede och gott aff. Velttu syge dyne yomffror mange gode netter paa myne vene. Dattom Basttnes den 8. dag nouember or etc. 1576.

Kerstten Bøler.

M. a. k. søstter, som du skryver om dy Oxer, hor dy fforfføles y Yølen, so fforfføler Egertt Olffelltt bode Mette Oxe och Yahan, gud se der nodelygen y och vne dem paa ale syr vell ad kome ttell en god fforlygelse, dy tthett er saa gott ffolck paa bode syger (!). Och hade dy ffor vese tyner her y laned, ad kongelyg magesttatt s. 269vyle vered ouer ttell Yølen, nu er tthett affslaged, och rodett er fforskreued, ad dy skall vere paa Kalenbore den søndag nestt efftter santte Morttens dag ¹. Nu gud bevare deg lenge sun, m. h. a. k. s. Skreved mett hastt etc.

Udskrift: 2 Mynn aller kyerste søstter fru Berrette Chresttoffer Gyøs thyll Gundersløffholm ganske venlygen ttyll skreffuett 3 .

Basnæs2. Juli 1581.

Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Angaaende noget Guldsmedarbejde; det gaar bedre med hende, men hun er endnu svag; hun sender Urter til Kristoffers Øl.

Mynn a. kierste søster, gud uere allttiid hos deg och beuare deg y alle diinne uege fra alltt dett, som deg kand uere skadeliigtt bade ttiill sell och liiff, och lade deg lenge leffue och liide uell y guds frøgtt. leg ttackr deg, myn a. k. søster, saa høgelliigen och gandske gierne for alltt megtt hullhed och ere och gott, som ieg y saa mange made haffuer beffundett aff deg, och v syndrliighed ttacker ieg deg saa gandske gierne for diin gode, hulle skriiffuellse, som jeg rett nu bekom. Jeg uiill fjinds dett mett alltt andtt hullhed gandske goduiillijg ttiil att forskylle, mett hues gott y myn rii[n]ge formue er, der ieg ued deg ttiill ere och ttieniste kand uere, som ieg deg des pllettiig er, och du icke helldr skall haffue ttuiill paa, saa lenge ieg leffuer. Myn h. k. s., ttackr ieg deg saa rettelliigen gierne s. 319for denn store umage, som du haffuer mett miitt ttiingst, som ieg haffur hos Luckus Gulldsmed, gud uare deg god, dett er en rett stor fromhed aff deg, och hade Luckus send meg ttu par aff same spende, daa skreff ieg ham ttiill, att meg hehagede dem uell. Myn h. k. s., som du skriiffer meg ttiill y diin gode skriiffulls och uiille uiide, hur' ieg nu er ttiill pas, saa bettackr ieg deg paa dett uenlligste, saa och hobes meg med guds hiellp, att dett maa nu snartt bliiffue gott, ttii ieg haffur nu uertt ope y iiij dage, nes (!) ¹ dag er ieg ennu megett suag, gud uere deg euiindeliige god for alltt dett megen ere och gode, du beuiiste meg y mynn sygdom. Och kand ieg icke skriiffue, saa rett fast som meg lengs aff alltt miitt hiette efftter deg, och ttror ieg myn kierre brodr och deg saa uell, att y uiille haffue den umage och kome hiidtt tiill meg, som y haffur loffutt meg, før y dragr aff landtt. leg uiill nu icke lengr bemøde deg mett dene myn uellmentte skriiffullse, och uiill nu iinttd forbyde meg iimod deg, mens saa lenge som ieg leffur, skalltt du fiinde meg y alld hullhed, som deg bør att fiinde diin hulle søster, och uiill hermett nu och allttiid haffue deg gud allmecttiigste beffalliins, hand beuare deg lenge sund mett møgen languariinds hellbrede och uellfartt, bode ttiill sell och liiff. leg siiger myn kiere brodr och deg allttiid mange gode netter. Maa ieg bede deg, att du uiilltt haffue den umage och syge Mans Giiøe och diine joffrur mange gode netter paa myne uegne. Dattum Basnness uar frue besøgells dag ano ar 1581.

Kiersten Bøller.

Myn h. k. søster, uiille ieg saa rettellig gierne haffue lade brentt nagtt fannester² uand ttiill deg, och hade ieg s. 320myne jomffrur ude y ttre marcker och lede efftter fannester, daa kunde dii sllett iingen fiinde, ttii her er iingen omkriing, och sendr ieg deg nagen iiudeas øren ¹, om myn brodr gad brugtt dem y sytt øll, ttii dii syger, att dii ere saa god for hese ², och hade ieg bud henne ued Ttersløse efftter dem, ttii der er en quiinde henne, som kiendr dem, och hun lette meg diise op. H. k. s., ieg befrøgtt meg, att myn hund hand skall giiø och giiør myn brodr och deg umage. Gud giiffue, att du hade sentt meg den y dag mett Lase, mens han ag saa ³. Nu gud uere allttiid hos deg, myn h. k. s.

Udskrift: Mynn aller kieriiste søstr fru Bergette Krestoffer Giiøes ttiill Gundrslløffhollm gandske wenlligen ttiillskreffuitt.

Basnæs Slutningen af August 1581. Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Om Indbydelsen til Kongens Datters Daab, som hun haaber, Kristoffer og Birgitte vil følge ; det bliver ■vanskeligt at faa et Stob; hun beder Birgitte skrive, naar de kommer; om den Ulykke, Ejler Kr af se er kommen i; hun beder Birgitte besørge nogle Breve til Mette Rosenkrans og Malene Povisk.

Mynn allerkiierestte søstter, gudtt verre alttidtt mett deg, och hand haffue deg y siinn nadiige beuariing, att du matt lenge leffue y guds frøchtt mett møgen langvarendis helbre och vellfartt bade ttiill sell och liiff, dett vell yeg ttroligen ønske och bede gudtt om. Yeg ttaker deg, m. a. k. s., saa høgelijgenn och ganske gjierne for altt søstterlig hulhedtt, møgett erre och godtt, som du meg alttiidtt v saa mange made gjiortt och beujistt haffuer, huiis du skaltt alle miine dage fiinde meg for dynn hulle søstter ganske goudtviilig ttiill att forskylde aff myn riinge formue y alle dii made, yeg vedtt att gijøre, der du kandtt haffue erre, tthiienestte och godtt aff, som yeg deg diis pliicttig er, och du yke skaltt haffue thuil paa, saa lenge yeg leffuer. M. h. s., yeg kand yke skriiffue, saa rett fastt som meg forlenges efftter miin kiire broder och deg och vell ønske, att gudtt vell føiige ttiidenn, att vy snartt fiindis sunde, mett glede och y guds frøchtt. Och vedtt yeg, att y har nu bekomett konglig maiisttas breff, att du skaltt vere fader ¹, och ttror yeg yke andett, att miin kiire broder och du komer yo her offuer, och ttror yeg viistt, att der som gudtt forbyde, att y yke kom, da fortthiien y ett sttortt vvenskaff, dii beder yeg deg giierne, m. a k. s., att du ttenker nu ald lelighedtt och rader miinn broder ttiill, att y viistt komer, y huadtt forsømelse s. 327y skall haffue deraff, yeg kand vell ttenke, hor besuerligett dett er eder, att y skulle saa snartt drage derfra. Och sender yeg deg enn sedell paa saa mange, som yeg kunnde forfare, hand hade breffue ttiill, och fiick yeg och breff, gudt almecstte vnnde meg, att yeg kunnde bekome ett smochtt sttab, yeg befrøchter meg, att dett skall vere vndít att bekome, for ttiiden er saa kortt, och fiik yeg konglig maiistiis breff yke før y y (!) affttes, daa badtt yeg den leger ¹, att hand viille gaa sttraxtt ttiill Gunderslaff, daa vor dett yke andett muligtt, andett end hand viille yo ttyll Eskiillsttrop førstt och saa fra Gunderssløff och ttyll Voriingbore, och vor ham befalett, att hor dii vor ycke selff hiime, daa skulle hand andttore deres foger breffuen. M. h. s., skriff meg nu ett ordtt ttiill, hor snartt y komer her offuer, och hor miin kiire broder och deg liider, gudtt almecstte giiffue, att y kome gladtt och helbre, och att yeg maa alttiidtt høre, att eder maa liide vell, da vedt gudtt, att eders sundhedtt skall vere meg saa kiiertt aff altt mett hiiertte som min egen vellfartt. Och kand yeg yke skriiffue, saa rett hiierttelig bedrøffuedtt som yeg er for denn sttore vløke, som veg vedtt vell, du har hørtt, der mijn kijere broder Eyller ² er komen v, denn almecstte gudt ttrøstte hans bange samuiitiighedtt och vnnde ham vell att bliiffue forliigett førstt mett gudtt och saa faa kon. maystts. venskaff och saa bliiffue forliigett mett saliige Ttyges sleet och vener, och att denn arme bedrøffuedtt mandtt matte kome ttiill fredt och rolighedtt ygenn, och haffuer yeg aller hørtt enn sttøre vløke, den almecstte gudtt for siinn kiiere søns skyldtt giiffue dii bestte medell och radtt hery, att dett matte kome ttiill enn goudtt forliigelse, och gudtt ttrøstte och husualle denn s. 328arme, bedrøffuedtt mandtt och hans bedrøffuedtt høstru och børnn ¹ och vos andenn hans goude vener. M. h. s., er minn ganske venlige bøn ttiill deg, att der som du eler miin broder skall vere Prebenn Gyldensttiiernes fader ², att eders bodtt matte ttage diise tthu breff mett syg, som yeg har skreffuen Mette Rosenkrans och Malene Paaviisk ³ tty 11. Preben har ben meg ttiill fader, saa har yeg skreffuett Malene ttiill, att hunn vell sttaa fader for meg, och der som eder yke stteds bodtt diidtt, daa beder yeg deg paa dett venligestte, att eders fogett matte forskiikett dem ttiill Rasmus Ybsen y Morop ⁴ och ttegne paa en sedell, att hand skulle føre dem ttiill Vasbore ttiill Preben Gyldenstyernes gardtt. M. h. s., yeg vell nu yke lenger bemøde deg mett denne myn velmentte skriiffuelse, och vell nu ynthett forbyde meg ymodtt deg, mens saa lenge yeg leffuer, daa skaltt du fiinde meg y ald hulhedtt, som deg bør att fiinnde diinn hule søstter, ganske godtviiliig ttiill att giiøre aff formuen altt ⁵.

Basnæs1582.

Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Om nogle Livstykker, der skal komme fra København; det gør hende ondt, at Søsteren er ilde tilpas; om nogle Ting, der skal sendes til Sidsel Urne og »min Søster Anne«.

Mynn allerkiirestte søstter, gudt verre alttiidtt mett deg och beuare deg y alle diinne viige fra altt dett, deg kannd vere skadeligett, bade ttiill sell och liiff. M. a. k. s., yeg vell deg venligen yke forhalle, att yeg har nu forskiikett s. 365dett breff, som miinn broder hade skreffuett Sttenn Brade ttiill, och har yeg och skreffuett ttiill Kiiøffuenhaffuen, om diinne liffsttøkker er y dett same siind ¹ miinne er y, daa har yeg senndtt pengene vdtt mett forordtt, att dii skall sende meg liffsttøkene, om dii er feriig. Myn hiirtte søstter, formerker veg v diin goude skriiffuelse, att du estt nogett ylde ttiill pas, saa att miinn broder och du kannd yke kome ttiill meg før ennd paa ttiisdag, saa giiør dett meg vndtt aff altt mett hiirtte, att du estt ylde ttiill pas, gudt almestte for siinn kiire søns skyldt vnnde deg snartt naligen och vell att kome ttiill diinn helbre ygenn, gudt vedt, att y skall vere meg hiirttelig vell komen, nar eders lelighedt kand saa begjiffue siig. Och formerker yeg, att eders boudt vor affsttedtt dragen ttiill Laland, och som du skriiffuer, att miinn broder vell forskiike dem diidt, saa skall hand yke giiøre siig denn vmagenn, menns gudt giiffue, att du viill haffue denn vmage och faa eders fogett dett, att hannd viille sendett dett henn, der Sezell Vrnne skall haffue, nar ham stteds boud, och att diinne yomffrur viille ttage meg dett hiidtt mett siig, der mynn søstter Anne skall haffue, dii yeg ttenker vell, att hunn drager vell nu sttraxtt fra Sezell. M. a. k. s., forttenk meg nu yke denne miinn kortte skriiffuelsse, meg forhobes, att vy fiindis nu snartt. Nu gudt fader, sønn och hiileg annd befaler yeg deg, m. h. s. Yeg ønsker miinn kiire broder och deg altidt mange goude netter. Dattom Bastnes vor frou dag ² mett hastt anno 1582.

Kiirsttenn Bøller.

Tersløse5. Juni 1382.

Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun beklager, at Søsteren og Svogeren ikke har kunnet komme til hende, da de har haft fremmede; hun vil rejse til København, men først paa Onsdag 8 Dage; hun beder Birgitte laane hende nogle Smykker til dermed at smykke Jørgen Daas Datter, der skal have Bryllup.

Min allerkijeriste søster, gud were altid med digh, hand beuar dig y alle thynne wey fraa aldt thett, szom deg kand were skadeligt, buuode tiill sell och liff. Jeg thacker dig, mynn alerkieriste szøster, paa thett allerhøigiste saa vennligenn och gandske giernne for aldt søsterlig beuist och møigitt erre oc gott, som jeg altid vdi alle maade aff dig befonnden haffuuer, och tacker jeg dig v sønnderlighed for thiinn guode schriffuelsze, som ieg nu haffuuer bekommitt, huisz du skalltt alle mynne dage fynnde mig for thjnn hulde søster, gandske godueligen tiill att forskylle oc forthienne aff formoffuenn y alle dy made, s. 344der ieg ved att gjørre, der dig tiill velle och guode kand verre, oc tu kandt werre thienndtt med, som jeg dig disz plitig er, och du ycke skalltt haffuue thuiffuuell paa, saa lennge ieg leffuuer. M. hiiarte søster, jeg kand ycke schriffuue, saa rett fast som mig forlenngis aff alltt mytt hiiartte epther min kiierre broder och dig, och haade ieg nu saa vist forhobidis, att y skuulle haffuue kommitt tiill mig ydagh. Nu formercker ieg, att ther er fremidt hossz eder, att y for thennd aarsag skyldt ycke kunde kome, saa gijør dett mig rett vnndt, att y icke kom till migh, menns ieg viill ønnske, att gud viill føy tidenn, att vy maa snartt fynndes sonnde oc medt glede vdj guds frøgtt. Min hijarte søster, som du schriffuuer, att du agther dig tijll Kiøffuinghaffnn nest guds hijelp om tisdagenn ythennde tiillkomendis vge ¹, gud allermectigste giffuue, att du och mynn broder komme der y enn løcksalig tidt, at y maa verre der med glede oc mett en godt helbredt, och acter ieg med guds hielp att komme tiill Kiøffuinghaffnn som paa onsdag bliffuer viij dage, gud alermetigste giffuue, att vy kommer der alle y en løckelig och god tidt. Jeg viill, min allerkieriste søster, ycke lennger bemøy dig mett thennde mynn welmendte schriffuuelsze, menns du skalltt alle mine dage fynnde mig y ald huldhed, som dig bør att fynnde thynn hulde søster, mijerre gudvellig tijll att gjørre aff formoffuuenn, huisz jeg vedt, dig kijert er, elder thu kanndt verre thiennt medt. Och viill hermedt nu och altiid haffuue dig gud allermetigste beffalindes, , hand beuare dig lennge sonndt. Jeg ønnsker mynn kiere broder och dig altid mannge guode nether. Maa jeg bede dig, att thu viilltt haffuue thennd vmag och sige mig Monns Gøy och dynne jomfruer och alltt thitt guode selskaff s. 345mannge guode nether paa miine weynne. Datom Thersløsz thenndt 5 dag junij anno 1582.

Kiierstenn Bøller.

M. h. a. k. søstter ¹, gud vere alttyd mett deg, och han spare och bevare deg lenge nodelygen och vell, bode ttell sell och lyff mett mett (!) altt, hues deg kertt er, mett- syn velsenelse och benedydelse, och han vne vos snartt ad ffynes mett glede och y gus ffrøtt. M. a. k. s., er myn ganeske venlyge bøn ttel deg, ad du veltt gøre som myn gode søstter och lone meg dyne smøke ttell ad smøke Yøren Das datter med, nor hon skall vere brud, och skall bryloped vere den søndag ffor santte Berttelemeg dag ². Meg fforhoues, ad yeg komer deg nu snartt ttell ors mett gus help, mens yeg beffrøtted meg, ad der skall kome nogen anen och lone dyne smøcke. Nu gud ffader och søn och den helygan beffaler yeg deg och myn kere broder nu och ttell euyg ttyd etc.

Udskrift: Mynn allerkiieriste søster fru Berrithe Christoffer Gøiiesz tiill Gonndersløffholm gandze kiierligenn tiill schreifuitt ³.

Tersløse5. Juni 1382.

Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun beklager, at Søsteren og Svogeren ikke har kunnet komme til hende, da de har haft fremmede; hun vil rejse til København, men først paa Onsdag 8 Dage; hun beder Birgitte laane hende nogle Smykker til dermed at smykke Jørgen Daas Datter, der skal have Bryllup.

Min allerkijeriste søster, gud were altid med digh, hand beuar dig y alle thynne wey fraa aldt thett, szom deg kand were skadeligt, buuode tiill sell och liff. Jeg thacker dig, mynn alerkieriste szøster, paa thett allerhøigiste saa vennligenn och gandske giernne for aldt søsterlig beuist och møigitt erre oc gott, som jeg altid vdi alle maade aff dig befonnden haffuuer, och tacker jeg dig v sønnderlighed for thiinn guode schriffuelsze, som ieg nu haffuuer bekommitt, huisz du skalltt alle mynne dage fynnde mig for thjnn hulde søster, gandske godueligen tiill att forskylle oc forthienne aff formoffuenn y alle dy made, s. 344der ieg ved att gjørre, der dig tiill velle och guode kand verre, oc tu kandt werre thienndtt med, som jeg dig disz plitig er, och du ycke skalltt haffuue thuiffuuell paa, saa lennge ieg leffuuer. M. hiiarte søster, jeg kand ycke schriffuue, saa rett fast som mig forlenngis aff alltt mytt hiiartte epther min kiierre broder och dig, och haade ieg nu saa vist forhobidis, att y skuulle haffuue kommitt tiill mig ydagh. Nu formercker ieg, att ther er fremidt hossz eder, att y for thennd aarsag skyldt ycke kunde kome, saa gijør dett mig rett vnndt, att y icke kom till migh, menns ieg viill ønnske, att gud viill føy tidenn, att vy maa snartt fynndes sonnde oc medt glede vdj guds frøgtt. Min hijarte søster, som du schriffuuer, att du agther dig tijll Kiøffuinghaffnn nest guds hijelp om tisdagenn ythennde tiillkomendis vge ¹, gud allermectigste giffuue, att du och mynn broder komme der y enn løcksalig tidt, at y maa verre der med glede oc mett en godt helbredt, och acter ieg med guds hielp att komme tiill Kiøffuinghaffnn som paa onsdag bliffuer viij dage, gud alermetigste giffuue, att vy kommer der alle y en løckelig och god tidt. Jeg viill, min allerkieriste søster, ycke lennger bemøy dig mett thennde mynn welmendte schriffuuelsze, menns du skalltt alle mine dage fynnde mig y ald huldhed, som dig bør att fynnde thynn hulde søster, mijerre gudvellig tijll att gjørre aff formoffuuenn, huisz jeg vedt, dig kijert er, elder thu kanndt verre thiennt medt. Och viill hermedt nu och altiid haffuue dig gud allermetigste beffalindes, , hand beuare dig lennge sonndt. Jeg ønnsker mynn kiere broder och dig altid mannge guode nether. Maa jeg bede dig, att thu viilltt haffuue thennd vmag och sige mig Monns Gøy och dynne jomfruer och alltt thitt guode selskaff s. 345mannge guode nether paa miine weynne. Datom Thersløsz thenndt 5 dag junij anno 1582.

Kiierstenn Bøller.

M. h. a. k. søstter ¹, gud vere alttyd mett deg, och han spare och bevare deg lenge nodelygen och vell, bode ttell sell och lyff mett mett (!) altt, hues deg kertt er, mett- syn velsenelse och benedydelse, och han vne vos snartt ad ffynes mett glede och y gus ffrøtt. M. a. k. s., er myn ganeske venlyge bøn ttel deg, ad du veltt gøre som myn gode søstter och lone meg dyne smøke ttell ad smøke Yøren Das datter med, nor hon skall vere brud, och skall bryloped vere den søndag ffor santte Berttelemeg dag ². Meg fforhoues, ad yeg komer deg nu snartt ttell ors mett gus help, mens yeg beffrøtted meg, ad der skall kome nogen anen och lone dyne smøcke. Nu gud ffader och søn och den helygan beffaler yeg deg och myn kere broder nu och ttell euyg ttyd etc.

Udskrift: Mynn allerkiieriste søster fru Berrithe Christoffer Gøiiesz tiill Gonndersløffholm gandze kiierligenn tiill schreifuitt ³.

Tersløse9. Juni 1382.

Kirsten Bølle til Birgitte Bølle.

Hun beder Søsteren meddele, naar denne og Kristoffer vil drage til København; hun selv vil drage dertil imorgen 8 Dage i Anledning af, at Kongen vil have en af hendes Gaarde i Mageskifte.

Mynn allerkiieriste søster, guud allermectigste hannd ver altid med diigh, hand beuare dig y alle thiine wey fraa aldt thett, szom dig kannd werre skadeligt, endtenn s. 346tiill sell elder liff. Jeg tacker dig, min allerkiieriste søster, paa thett alleruennligste saa høgeligen och ganndske giernne for aldt szøsterlig beuist och alltt huuldhed och møigtt ere och gaat, som thu mig altid vdj saa mange maade giiort och beuist haffuuer, huis du skaalltt alle miinne dage fynnde mig for thiin hulde szøster gandze guoduuelig tiill att forskylle och forthienne aff formoffuuenn y alle dy made, der ieg wed att giøre, ther thu kandt haffuue erre, thiienist och gaatt aff. M. hiiarte søster, ieg kannd ycke schriffuue, saa rett fast szom mig forlennges epther miin kiierre broder och diigh, jegh viill ønnske, att gud viill føy tidenn, att vy maa snart fynndes sunde och medt glede vdj guds frøgt, och beder jeg dig paa thett alleruennligste, mynn hiiarte søster, att thu viilltt haffuue thenndt vmagh och byude miig tiill, huor diig och min kiierre broder lider. Gud allermectigste vnnde mig altid att hørre, ad eder maa lide vell, daa ved gud, ad eders sondhedt er mig kiiert aff alltt mytt hiiarte. Mynn hiiarte søster, viilltt thu haffuue thennd vmagh och byude mig tiill, huilckenn enckende dag att thu acter att werre y Kiøffuinghaffnn, och viill jeg med guds hielp drage did, saa att ieg kandt werre der ymod ymornn othe daghe.

Gud allermetigste vnde osz att giiørre enn løckelig och god reisze, att wy maa were der mett glede och en god helbredt. Jegh wiill, min hiiarte søster, nu ike lennger bemøy diig mett thennde min velmendte schriffuuelsze och viill nu yndtett forbyude mig emod digh, menns thu skalltt alle mynne dage fynnde mig y ald huldhed, som dig bør att fynnde thin hulde szøster, gandske guoduueligenn tiill att giiørre aff formoffuuen alltt, huis ieg wed digh kiiert er, elder tu kandt werre thiennt medt. Jeg viill hermett nu oc altid haffuue dig guud allermetigste beffalindes, hand beuare dig lennge sond, buode tiill sell och liff med altt, huisz dig kiiertt er. Jeg ønnsker min s. 347kiiere broder och dig altid mannge guode nether. Maa ieg bede dig, att thu viilltt haffuue thend vmagh och sige thynne jomfruuer mannge guode nether paa mynne wegnne. Datom Thersløsz thenndt løífuerdagh nest for hylletrefoldiigheds sønndagh anno 1582.

Kiierstenn Bøller.

Myn aler kerstte søstter ¹, er yeg ttell syns, ad yeg vell ecke draue ttell Køuenhauen ffør ymod ymoren otte dage. Kongelyg mayesttatt vell haue yen aff myne gore ttell magskyfftte, och derffor mo yeg dyd, eler hade yeg yntted atted meg dyd, gud gyue, vy mo ale kome dyd y en løkelyg och en god ttyd, ad vy mo vere der mett glede och en god hellbre, och gud senene vos ale gla och hellbre hem y vortt hus ygen. Yeg kan ecke skryve, saa rett ffastt som meg fforlenges aff altt mett hertte efftter deg, och gør meg rett vntt, ad vy ere saa lenge ffra hynanen. Der som yeg hade vestt, ad du hade hatt ffremed, ad du ecke kune komed ttell meg, som du hade skreued, da skule yeg haue komed ttell deg anen pyns dag ², mens syden vyle yeg ecke gøre dyg vmage, dy yeg vestte, ad du hade saa møged ad gøre mett dett ffly ³, mens meg houes mett gus help, ad vy ffynes nu y Køuenhaun, gud vne vos ad ffynes mett glede och y gus ffrøtt. Nu gud ffader och søn och den helyg an beffaler yeg deg, m. h. a. k. s., nu och ttel euyg ttyd.

Udskrift: Mynn allerkiieriste søster, fru Berithe Christoffer Gøiiesz tiill Gondersløffholm gandske kiierligen till schreffuit.